

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.963

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE na Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, petek 12. februarja 1943-XXI

Cena posamezni številki 0.80

Nova uprava Združenih mestnih podjetij

Uprava ljubljanskih občinskih podjetij je bila na novo imenovana in pri tem tudi smiselno preurejena.

V Združenih mestnih podjetjih so sedaj le elektrarna, plinarna, vodovod in na novo Maloželezniška družba, ne pa več klavnica, pogrebni zavod in mestna pristava, ker nimajo industrijskega značaja, temveč spadajo v normalno občinsko delavnost.

Istočasno je župan general Leon Rupnik sklical upravni odbor Združenih mestnih podjetij na 5 članov ter imenoval za člane odbera: podžupana comm. dr. Salvator Tranchida, univ. prof. dr. Milana Vidmarja, univ. prof. dr. Maksa Samca, univ. prof. dr. Alojzija Kralja in univ. prof. inž. Feliksa Lobeja.

V novi upravni odbor so torej imenovani naši najodličnejši strokovnjaki, ki bodo brez dvoma izboljšali vodstvo vseh podjetij in znižali ter poenostavili režijo. Generalni direktor za Združena mesta podjetja ni bil imenovan, temveč je vodstvo poverjeno najstarejšemu direktorju, kateremu bodo pomagali vsi drugi direktorji. Tj se bodo udeleževali tudi vseh sej upravnega sveta. Tako je vsem dana polna možnost za najbolj plodno iniciativnost, hkrati pa tudi prevzemo za svoje delovanje vso odgovornost. Upati zato smemo, da bo novi upravni odbor mogel premagati tudi sedaj najbolj težke probleme, da bo kljub mnogim pomanjkanjem povečal storilnost podjetij, in jim omogočil lepši razvoj.

Posebno gospodarski krogi pozdravljajo imenovanje nove uprave Združenih mestnih podjetij, in čestitajo županu generalu Rupniku, da je imel pri imenovanju tako srečno roko.

Plačevanje kmetijskih dolgov na Bolgarskem

Bolgarsko notranje posojilo za državno obrambo je doseglo, če se upošteva finančna potencia dežele, izreden uspeh. Vse pa kaže, da še vedno niso vse rezerve mobilizirane za ta namen. Zato je vladno glasilo »Dnes« pozvalo bolgarske kmetovalce, obrtnike in trgovce, da poravnajo svoje dolgove pri Občini poravnalni blagajni, ker potrebuje država vsa finančna sredstva, da dokonča svojo nacionalno oborožitev. Občna poravnalna blagajna se je ustanovila po letih velike gospodarske krize, da olajša zadolžitve gospodarskih stanov, zlasti kmetovalcev. Od vseh posojiljemalcev v skupnem številu 265.000 je bilo 93 odstotkov kmetovalcev. Od skupnega dolga 6.5 milijarde lejev je prevzela država obveznost za približno 2 milijardi lejev. Plačilo ostanka dolgov je bilo določeno z dolgoročnimi obroki in so bile pri tem dovoljene znatne olajšave. Od tega ostanka pa sta še neplačani približno dve milijardi in zato je finančni minister pozval dolžnike, da v redu plačujejo svoje obveznosti.

Večji romunski državni dohodki

Za proračunsko leto 1938/39 so bili proračunani vsi romunski državni dohodki na 30.5 milijarde lejev, dejansko pa so znašali 31.6 milijarde. V letu 1939/40 so zna-

šali namesto proračunanih 33.6 dejansko 36 milijard lejev, leta 1940/41 namesto 37.5 40.9, in lani namesto 44.8 celih 64.04 milijarde lejev. Novi državni proračun za l. 1942/43 pa predvideva dohodke v višini 72.5 milijarde lejev. De-

jensko doseženi dohodki pa bodo verjetno še večji. Po poročilu finančnega ministrstva so dali posredni davki v prvih devetih mesecih 1942 26.8, neposredni pa 10.09, razni drugi dohodki 21.8, razne takse pa 19.8 milijarde le-

jev. Dohodki iz posrednih davkov so se v primeri s predlanskim letom skoraj podvojili, neposredni davki pa so se zvišali samo za eno tretjino. Dohodki državnih monopolov so narasli za dobrih 150%.

pokrajini in v ostalih pokrajinah Kraljevine.

Kolke smejo nalepljati in uničevati izključno le davčni uradi. Izvzete so menice na znesek, ne presegajoč L. 10.000.—, na katere sme nalepiti kolke kdor tako menico uporabi na ozemlju Ljubljanske pokrajine in jih uničiti s podpisom tako, da je na vsakem kolku vsaj del podpisa. Podpis, s katerim se uničijo kolki, se mora napraviti neodvisno od podpisa, spadajočega k menici.

Kršitve predpisov glede vtisnjene kolke na menicah in drugih trgovinskih vrednostnih papirjih se kaznujejo z globo 120kratnega zneska ne plačane takse, najmanj pa z L. 30.—.

Člen 6. — Enakim postopnim taksam kakor menice so zavezani:

- blagovni nalogi;
- zastavni listi o blagu v javnih skladiščih;
- trgovske nakaznice;
- fakture, sprejete na rokavno plačilo;
- odstopi, zapisani na koncu sprejetih ali ne sprejetih faktur;
- vsak drug spis o prenosu denarja ali priznanju dolga iz trgovinskih poslov, enakovreden po vsebini menicam, tudi če po obliki ni uporaben za indosament.

Kolke smejo nalepljati in uničevati izključno le davčni uradi.

Člen 7. — Drugi in naslednji primerki menice:

če znaša kolkovina za prvi primerk več ko L. 8.10: stalna taksa L. 8.10.

V vseh drugih primerih: ista taksa kot za prvi primerk.

Če sta bila prvi primerk in duplikat ločeno dana v obtek in sta krožila ločeno, ne velja zanju stalna taksa marveč postopna taksa iz prednjega člena 5.

Člen 8. — Menični protest: izvirnik, za vsako polo:

če menična vsota ne presega lir 50.—, taksa L. 2.—;

če presega L. 50.— toda ne lir 100.—, taksa L. 4.—;

če presega L. 100.— toda ne L. 500.—, taksa L. 6.—;

če presega L. 500.— toda ne L. 2000.—, taksa L. 8.—;

za vsako višjo vsoto taksa lir 18.—.

Prepisi: za vsako polo, ne glede na menični znesek L. 8.—.

Menični protest se mora pisati na taksni papir z vodnim tiskom. Če je treba kolkovino dopolniti z uporabo dopolnitvenih kolkov, sme te uničiti notar ali funkcionar, ki je napravil zapis o protestu, na način kakor ga predpisuje prvi odstavek člena 3. te naredb.

Tar. št. 60 tarife k zakonu o sodnih taksah bivše Jugoslavije se ukinja.

(Ostale najvažnejše določbe nove naredb priobčimo v prihodnjih številkah.)

Kmetijska razstava v Budimpešti

bo od 27. marca do 4. aprila. Letošnja razstava bo še zlasti pomembna, ker bo v prvi vrsti namenjena vprašanjem vojne industrije, njenemu vodenju ter njenemu kakovostnemu in količinskemu dvigu. Razstava se že pripravlja z vso vnemo.

Nova taksna določila

Uvedba taksnega papirja z vodnim tiskom in taksnih golic za menice in druge trgovinske vrednostne papirje. — Spremembe predpisov o nekaterih taksah in neposrednih davkih

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal

smatrajoč za potrebno, da se razširi na ozemlje Ljubljanske pokrajine raba taksnega papirja z vodnim tiskom in taksnih golic za menice in za druge trgovinske vrednostne papirje z istimi taksnimi postavkami, kot veljajo v drugih pokrajinah Kraljevine, kakor tudi da se izdajo novi predpisi, da bi se bolje uredile odmera, predpisovanje in izterjava nekaterih taks za civilno-pravna, sodna, upravna in trgovinska opravila in nekaterih neposrednih davkov, naslednj onaredbo:

Člen 1. — Razširja se na Ljubljansko pokrajino raba taksnega papirja z vodnim tiskom po L. 2.—, L. 4.—, L. 6, L. 8.—, L. 12.—, L. 18.— in L. 24.— za civilno-pravna, upravna, sodna in trgovinska opravila.

Papir je enak onemu, ki se uporablja v drugih pokrajinah Kraljevine, kot pola ali kot pol pole in ima pod vtisnjem kolkom v italijanski in slovenski besedilo: «Ljubljanska pokrajina».

Člen 2. — Spodaj našeti pisni opravi so na ozemlju Ljubljanske pokrajine mimo plačila stalnih, postopnih in sorazmernih taks po veljavni zakonodaji bivše Jugoslavije že takoj ob svojem pričetku zavezani sledeči kolkovini:

1. po 6 lir za vsako polo:

a) prepisi spisov v civilno-pravni in upravni javni obliki in overjene zasebne vloge, ki se vlagajo pri davčnem uradu radi predpisa in izterjave takse;

b) drugi izvirnik neoverjenih zasebnih vlog, ki se vlagajo pri davčnem uradu radi predpisa in izterjave takse;

c) ponudbe k dražbam, licitacijam in natečajem vobče;

d) vloge, prošnje in pritožbe po upravni ali izvensodni poti, ki se vlagajo pri vladnih oblastvih in uradih in krajevnih javnih upravah;

e) vsi odpravki, potrdila, izprijčevala, privolila, dovolila, dopustila in drugi spisi, ki jih izdajajo oblastva, javne uprave in funkcionarji javnih uradov, za kakršen koli namen;

f) potrdila, zapisniki, prošnje in izjave, posvedočbe, oglasi oklicev in vsak drug spis v izvirniku ali prepisu, ki se nanaša na osebni stan ali na stanje ali razmere oseb, kakor tudi za vsa potrdila, izjave in izprijčevala, ki jih izdajajo cerkvena oblastva, če se nameravajo porabiti za civilno-pravne namene;

g) zaprosbe ali prošnje, ki se vlagajo radi vpisa v zemljiške knjige za nepremičnine in enakovredne pravice, kakor tudi prošnje za izbris ali za zaznambo takih vpisov;

h) vpisne knjige, ki jih morajo hotelirji, gostilničarji in drugi imetniki gostinskih obratov po veljavni zakonih in pravilnikih voditi radi vpisovanja oseb, katere prenočujejo;

2. po L. 8.— za vsako polo izvornikov in prepisov:

a) vsi zapisi, sestavljeni po javnih notarijih ali upravnih funkcionarjih;

b) zasebni spisi o pogodbah vseh vrst ali njih razvezi, o zadolžitvah, privolitvah in podobnih dogovorih ali s popisi in inventarji, ki so dokazila med podpisanimi strankami;

c) vsi spisi, navedeni pod črko d) prednje številke, če so naslovljeni na ministrstvo, na upravno sodišče ali na Visokega komisarja zaradi pritožbe zoper odredbe kakršne koli vrste, ki jih izdajo krajevna oblastva ali upravne ustanove;

d) avtentični prepisi spisov in zapisov, katerih izvirniki niso ostali pri notarju;

e) posvedočba pred občinskimi oblastvi v drugih stvarih, razen o osebnem stanu;

f) prepisi in izvlečki iz knjig o osebnem stanu, najsi jih vodi kdor koli;

g) vsa dopustila, potrdila, dovolila, privolila, izjave in izvlečki iz vpisnih knjig, ki jih izdajo oblastva javne varnosti;

h) sodni oglasi in druge objave, ki se morajo po civilno-pravnih in trgovinskih zakonih objavljati v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino;

3. po L. 12.— za vsako polo:

obtožnice za kazniva dejanja zasebne obtožbe in spisi ter zapis-

niki o umaknitvi obtožbe, tudi brez obtoženčeve pritrditve.

Kakršne koli kolkovine so oproščeni izvirniki in prepisi javnih listin in zasebnih zapisov o odplatnih ali neodplatnih prenosih kmečkih posestev med živimi, kamor spada kmečka lastnina vsakršne vrste, v vrednosti ne nad lir 1000.—.

Čl. 3. govori o uničenju davčnih kolkov in rabi taksnih pol.

Člen 4. — Na taksnem papirju z vodnim tiskom se ne sme napisati več vrst, nego je začrtanih, ali pisati zunaj črt in okvira listov, z izjemo spisov in zapisov, ki se natisnejo ali pa litografirajo, pri katerih pa vsaka tiskana ali litografirana cela pola ne sme imeti več ko 120 vrst.

Izvirniki in prepis civilno-pravnih, upravnih, trgovinskih in sodnih spisov, napisanih na taksnem papirju, tudi če so tiskani ali litografirani, ne smejo imeti v nobeni vrsti manj ko 14 in ne več ko 28 zlogov, razen če se izravnavajo presežki in manjki zlogov med različnimi vrstami spisa.

Če se kršijo dolžnosti, predpisane s to naredbo glede spisov in listin, ki se zapisujejo na taksnem papirju z vodnim tiskom ali se taksirajo z nalepljenjem kolkov, se izreka globa od L. 10.— do L. 50.—.

Kršitve ni, kadar je dokazano, da je opuščeno ali nezadostno taksiranje povzročila naglica, da ni bilo mogoče nabaviti taksnega papirja ali potrebnih kolkov in če se to izrečno navede v besedilu spisa in se ta v petih dneh predloži pristojnemu uradu za ureditev takse.

Postopna taksa na menice

Člen 5. — Postopna taksa na menice in druge trgovinske vrednostne papirje se določa takole:

1. na menice trgovcev, izdane in plačljive v Ljubljanski pokrajini, z dospelostjo ne nad en mesec: L. 0.50 za vsakih tisoč lir ali ulomek tisoča lir;

2. na menice in druge trgovinske vrednostne papirje z dospelostjo ne nad štiri mesece:

do L. 200	taksa lir
do L. 200	0.40
nad L. 200 do L. 400	0.80
nad L. 400 do L. 600	1.20
nad L. 600 do L. 800	1.60
nad L. 800 do L. 1000	2.—

za zneske nad L. 1000 ali ulomek tisoča lir: taksa L. 2.— za vsakih tisoč lir ali ulomek tisoča lir;

3. na menice in druge trgovinske vrednostne papirje z dospelostjo nad štiri mesece in do šestih mesecev:

do L. 200	taksa lir
do L. 200	0.60
nad L. 200 do L. 400	1.20
nad L. 400 do L. 600	1.80
nad L. 600 do L. 800	2.40
nad L. 800 do L. 1000	3.—

za zneske nad L. 1000 ali ulomek tisoča lir: taksa L. 3.— za vsakih L. 1000 ali ulomek tisoča lir;

4. na menice in druge trgovinske vrednostne papirje z dospelostjo nad šest mesecev in za bianke menice z datumom in dospelostjo ali brez datuma ali brez dospelosti: dvakratni znesek postopne takse na menice z dospelostjo ne nad šest mesecev kakor zgoraj pod št. 3.

Taksa se sme plačati izključno le z uporabo posebnih obrazcev ali s tem, da se nalepijo kolki.

Postopna taksa se zniža na polovico za menice z dospelostjo nad en mesec, izdane v Ljubljanski pokrajini in plačljive v inozemstvu; prav tako se zniža na polovico za menice, ki so iz inozemstva, če je bila zanje plačana ustreznost kolkovina v izvorni državi.

Če v izvorni državi ni bila plačana nikakoli kolkovina, so inozemske menice zavezane celj postopni taksi, določeni za menice, izdane in plačljive v Ljubljanski

Iz italijanskega gospodarstva

Italijansko-madžarska petrolejska družba se je nedavno ustanovila s kapitalom 6 milijonov pengö. V upravnem svetu družbe je 5 Italijanov in 6 Mađzarov. 51 odstotkov delnic je prevzela mađzarska država, ostale delnice pa je prevzela neka italijanska finančna skupina. Tehnično vodstvo družbe bo v italijanskih rokah, komercialno pa v mađzarskih.

Nadalje se je ustanovila Medmurska petrolejska industrija z glavnico 150.000 pengö. Pri novi družbi sta udeleženi Mađzarsko-italijanska banka in italijanska skupina koncerna Agip. Predsednik družbe je Guido Romanelli. V upravnem svetu družbe pa sta še po dva Italijana in Mađzara.

Nadalje se je ustanovila Italijansko-nemška medmurska petrolejska družba s sedežem v Budapešti in z glavnico 2.2 milijona pengö. Družba bo prevzela izvrševanje koncesijskih pravic Medmurske petrolejske družbe za izkoriščanje ležišč mineralnega olja v Medmuru. Pri novi družbi je udeležen nemški kapital s 60%, italijanski (Agip) pa s 40%. V upravnem svetu nove družbe so trije Italijani in trije Nemci.

Posebna bolgarska trgovinska delegacija je odpotovala v Italijo, da sklene dodatni gospodarski dogovor. Med drugim bo predvideval novi sporazum dobavo 60 milijonov škatel vžigalic za Bolgarsko.

Zasedanje Italijansko-švedskega odbora za trgovinsko izmenjavo je bilo te dni zaključeno s podpisom raznih pogodb. Po teh dogovorih bo blagovna izmenjava med obema državama ista ko lani. Italija bo dobavila švedski znatne količine tekstilnih proizvodov, zlasti fioceco in rajon, prejo, tkanine, razne oblačilne predmete ter pridelke. Švedska pa bo dobavila Italiji znatne količine celuloze za proizvodnjo umetne svile, nadalje papir in papirnate izdelke. V dogovoru so tudi določene cene proizvodov v medsebojni izmenjavi.

Romunska usnjarska industrija potrebuje velike količine strojil, ki jih je sedaj naročila v Italiji za 80 milijonov lejev. Nadalje je naročila Romunija v Italiji 43.200 kg čevljarskega sukanca.

Zavod za kulturo oljk se je ustanovil v Rimu. Predsednik zavoda je grof Pavonelli. Zavod bo proučeval vsa vprašanja, ki se tičejo gojitve oljk v Sredozemlju.

Pogajanja med zastopniki italijanske in mađzarske filmske industrije so se končala s sporazumom, ki je bil sklenjen med rimsko družbo Cinecittà in mađzarsko družbo Hunnia. Obe firmi bosta sodelovali pri snemanju filmov v italijanščini in nemščini. Poleg tega sta sklenili, da se ustanovi v Budimpešti z italijanskim in mađzarskim kapitalom družba za predvajanje filmov v balkanskih državah.

Novi davčni ukrepi na Bolgarskem

Bolgarska vlada je zvišala davke od prodaje številnih predmetov, in sicer od 20 do 100 odstotkov.

Nadalje je vlada blokirala vse zaloge kovin in postavila vso trgovino s kovinami pod državno kontrolo. Za nakup in prodajo kovin bo v bodoče potrebno posebno dovoljenje, ki ga izda trgovinsko ministrstvo. Zaloge dragocenih kovin se niso blokirale, na te kovine pa se je uvedel zelo visok davek.

Francoski bankovci v Severni Afriki se zamenjajo

Po poročilu iz Rabata so prišli v Francoski severni Afriki bankovci Francoske narodne banke 30. januarja iz prometa. Zamenjati so se mogli samo do 3. februarja.

Mađzarsko gospodarstvo iz letnega poročila mađzarske narodne banke

Letno poročilo Mađzarske narodne banke ugotavlja uvodoma, da je tudi lani v prvi vrsti vojna vplivala na razvoj mađzarskega gospodarstva. Zaposlitev v industrijskih podjetjih je še nadalje narasčala in produkcijski aparat je bil znatno razširjen. Za investicije potrebna sredstva so se dobila največ z emisijo delnic oziroma s krediti Zavoda za industrijsko zaposlitev. Glede razvoja na borzah naglašajo poročilo, da bi bilo želeži, da se odpravijo ovire za najem kapitalov po borzah. Pomanjkanje obratnega kapitala pri industrijah bi bilo s tem po vsej verjetnosti znatno zmanjšano.

Poročilo govori nato o kreditih, ki so jih dali denarni zavodi državi in industriji. Vrednostnih papirjev so imeli denarni zavodi za 1572 milijonov pengö, državi so dali posojil za 1343 milijonov, od katerih je država vrnila 463 milijonov. Za finansiranje terjatev v nemški marki so dali denarni zavodi 328 milijonov pengö. Denarne potrebe industrijskih podjetij so stalno narasčale.

Vloge v denarnih zavodih so mnogo manj narasčale kakor pa zahteve po kreditih. Če se upoštevajo samo one vloge, ki imajo značaj hranilnih vlog, potem so se te pomnožile v 12 mesecih pri vseh denarnih zavodih člani centrale za 213, pri Poštni hranilnici pa za 13 milijonov pengö, t. j. samo za 2 odstotka narodnega dohodka. To je zelo malo in želeži je, da se varčevanje poveča, ker bi se predvsem z varčevanjem morali zajeti presežki denarnih sredstev, ki so nastali zaradi vojnih razmer.

Pridobivanje denarnih sredstev z emisijami delnic ni bilo posebno veliko. Z vračunanjem novih ustanovitev je bilo izdanih proti vplačilom v gotovini delnic v nominalni vrednosti 106 milijonov pengö. Od novih emisij je odpadel le majhen del, namreč 17 milijonov pengö na delnice, ki notirajo na borzi.

Poslovanje denarnih zavodov se je razvijalo večinoma ugodno. To velja zlasti za denarne zavode v Budapešti in velikih mestih. V manj prometnih krajih pa so imeli zavodi težavo, da so zaradi naraslih režijskih stroškov vsaj krili svoje izdatke.

Posebno poglavje posveča poročilo banke finansiranju terjatev v nemških markah. Vpliv vojne se zlasti občuti v deviznem gospodarstvu. Devizni promet se vrši skoraj samo v evropskih valutah, le neznaten del v prostih devizah. Trajno pomanjkanje ravnovesja v mađzarsko-nemškem plačilnem prometu in iz tega izvirajoče stopnjevanje terjatev v nemških markah je zahtevalo sklenitev novih plačilnih sporazumov. Ze 1. 1941 so dali Mađzarska narodna banka in mađzarski denarni zavodi Nemški obračunski blagajni na razpolago predujme, da so se mogli plačati mađzarski izvozniki. L. 1942 so dali obračunski blagajni še nadaljnjih 100 milijonov pengö predujma. S tem se je celotni kredit zvišal na 300 milijonov RM ali na približno 500 milijonov pengö. Denarni zavodi so si dali znaten del teh predujmov od Mađzarske narodne banke refinansirati v obliki kontokorentnih kreditov. Na podlagi v avgustu 1942 sklenjenega sporazuma je začela tudi država sodelovati pri finansiranju terjatev v markah. Do konca leta je kupil erar za 225 milijonov RM teh terjatev. Za odkup potrebna sredstva si je nabavila država z izdajo zakladnih listov, ki so jih denarni zavodi večinoma predložili narodni banki v rediskontiranje.

Skupna vsota zneskov v markah, ki so mađzarska last, ter Nemški obračunski blagajni dovoljeni predujmi so se zvišali v l. 1942

za 357 na 540 milijonov pengö. Erar je porabil 137 milijonov pengö za izredna in takšna plačila, ki se v normalnih časih ne bi izvršila. Brez teh plačil bi bile terjatve v markah še višje.

L. 1941 je sklenila Mađzarska tudi z Italijo dogovor o finansiranju izvoznih terjatev. V smislu tega dogovora dovoljujejo narodna banka in denarni zavodi — podobno kakor po dogovoru z Nemčijo — kredite za plačilo terjatev mađzarskih izvoznikov. V smislu te pogodbe je dala Mađzarska narodna banka skupno 16 milijonov pengö predujmov.

Poročilo govori nato o deviznem poslovanju, ki je močno naraslo. V prostih devizah pa se je poslovanje dvignilo le neznatno, skupno za 6.3 odstotka. Služba za inozemske dolgovne se je izvrševala proti Švici, Švedski in Franciji. Blagajna za zunanje kredite je prejela 15 milijonov pengö deviz, inozemskim upnikom pa je izplačala 12 milijonov P. Od teh je šlo 6 za obresti, 1 za dividende in 5 za amortizacijo. Sredstva za službo posojila Zveze narodov ter lastne zunanje obveznosti je plačevala narodna banka sama. Za druge relacije je bilo položenih 229 milijonov P, od katerih je bilo dano upnikom na razpolago 190 milijonov. Večina tega denarja je bila transferirana za obveznice, ki so danes v nemških rokah.

Kovinski zaklad se je zaradi zmanjšanja devizne postavke znižal za 16 na 102 milijona, zlati zaklad je ostal s 100 milijoni P. nespremenjen.

Menični portfeuille je narastel za 911 na 2107 milijonov pengö. 70 odstotkov vseh teh kreditov je šlo za investicije podjetij. Delež province na meničnih kreditih je močno narasel, delež Budimpeste pa se dvignil od 86.9 na 94.9% vseh kreditov.

Dolgoročni in kratkoročni dolg države se je zmanjšal od 790 na 727 milijonov pengö.

Povečanje obtoka so povzročile zvišane cene, povečanje proizvodnje in rastoče potrebe vojske. Nadaljnji vzrok za povečanje obtoka je tudi v tem, ker znaten del izdanih bankovcev ne kroži v plačilnem prometu, kar je posledica premaknitve v razdeljevanju dohodkov. Zvišana zaposlitev industrije ter rastoče mezde so zelo zvišale dohodek ljudi. Ker pa se blago nabavlja le s težavo, ostajajo ljudem bankovci. Sploh se je razvada kupičenja bankovcev zelo razširila. To je vzrok, da mora banka izdati več bankovcev, kakor pa bi bilo skladno s potrebnimi prometom.

Na glavo prebivalca je prišlo bankovcev in drobiža za 213 pengö proti 144 pengö v prejšnjem letu.

Napredek romunske Poštne hranilnice

Med prvimi romunskimi denarnimi zavodi, ki so objavili svojo bilanco je bila Poštna hranilnica, ki spada danes že med prve denarne zavode Romunije. Hranilne vloge so narasle na 9, vloge na tekoče račune na 9.1 milijarde le-

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 3
Telefon št. 22-72.

jev in so se zvišale v l. 1942, za 8 milijard. Število vseh hranilnih vlog se je zvišalo od 435 na 495 milijonov, število imetnikov čekovnih računov pa od 10 na 12 tisoč. Ves promet čekovnega oddelka se je dvignil od 237.5 na 278 milijard. Gotovina zavoda je znašala 31. decembra 1942 3.7 milijarde lejev. Naložbena politika zavoda je bila v skladu s kreditnimi potrebami narodnega gospodarstva ter so se pri zelo strogem presojanju varnosti posojil dovoljevala kratko in srednjeročna posojila. Vseh se je dovolilo za 12.5 milijarde. Vrednostni portfelj Poštne hranilnice je izkazan z 2.4 milijarde. V l. 1942. je odprla Poštna hranilnica dve podružnici, in sicer v Kišinevu in v Černovcah.

Gospodarske vesti

Hrvatsko-romunska trg. pogajanja so se v Zagrebu srečno končala ter je bila sprejeta nova trgovinska pogodba, ki velja do konca letošnjega leta. Po tej pogodbi bo Hrvatska dobavljala Romuniji živila, zlasti prašiče, mast ter zelenjavo, žitarice in oljnathe pogače, Romunija pa Hrvatski železno rudo in nafto.

Potrošnja čevljev je bila v Združenih državah Sev. Amerike zaradi pomanjkanja usnja racionirana. Po nekih vesteh je bila zato ustavljena v 200.000 ameriških trgovinah prodaja čevljev.

Ker trgovinska pogajanja med Nemčijo in Švico se niso bila uspešno zaključena, doseđanja pogodba pa je potekla, ze nastalo med tema državama brezpogodbena stanje. Zato se je bati, da bo še nadalje padel uvoz nemškega premoga. Samo ta premog pa dobiva Švica. Zato se bo civilna potrošnja premoga po vsej verjetnosti še nadalje omejila. V normalnih letih je uvažala Švica iz Nemčije 3.3 milijona ton premoga, leta 1940 2.7, leta 1941 2.2, lani pa samo 1.9 milijona ton.

Državnih nameščencev je na Hrvatskem za primer bolezni zavarovanih 120.000 s 300.000 rodbinskimi člani.

Naredba o obvezni delovni službi je izšla na Hrvatskem. Po tej naredbi so zavezani na delovno služ-

bo vsi moški in ženske od 15. do 70. leta.

Japonski parlament je odobril izredni vojni proračun v višini 27 milijard jen. Celotni japonski proračun za leto 1943 pa znaša 36 milijard jen.

Prva hrvatska tovarna za olje v Zagrebu je imela v letu 1941/42 2.6 (v prejšnjem letu 1.7) milijona kun čistega dobička. Glavnica podjetja znaša 8.25 milijona kun.

Japonska vlada je uvedla za ves čas vojne monopol na petrolej in sicer tako glede proizvodnje ko prodaje.

67 milijonov cigaret »Drava«, 49 milijonov »Morava«, 19.6 milijona »Zeta«, 34 milijonov »Ibica« ter 5.8 milijona »Neretva« so lani pokadili v Ljubljani in okolici. Skupno je lani izdala Ljubljana in okolica za tobak nad 42 milijonov lir.

Za novega predsednika Trgovinske zbornice v Zagrebu je bil imenovan gen. ravnatelj dr. Branko Krnić. Dosedanji predsednik Lorković je bil imenovan za šefa državnega urada za cene in mezde.

Nov kontingent španskih delavcev odide v kratkem v Nemčijo, kjer bodo delavci zaposleni v vojnih delavnicah.

Steklarna v Arandjelovcu, ki je last Jovana Stefanovića, je začela malo pred božičem obratovati. Zankrat izdeluje samo literske in politerske steklenice. Tovarna bo mogla pri polnem obratovanju izdelati na dan 5000 steklenic. Sedaj je zaposlenih v tovarni samo 50 delavcev.

Bolgarsko finančno ministrstvo je s takojšnjo veljavnostjo prepovedalo prodajo luksuznih predmetov. Vse tvrdke morajo takoj prijaviti vse zaloge luksuznega blaga.

Prodaja permanentnih kart za posamezne proge je na hrvatskih železnicah ukinjena. Odpravljene so tudi vse ugodnosti za skupinske vožnje, krožna in poročna potovanja. Tudi šolarji in trgovski potniki izgube vse vozne olajšave. S 1. marcem pa se zviša potniška in tovarna tarifa za 50%.

Mađzarska vlada je naročila izgotovitev načrta za avtostrado, ki bo vezala Mađzarsko z Adrijo. Nova cesta bi veljala okoli 3 milijarde pengö.

Ali ste že poravnali naročnino?

Čenjenim trgovcem priporočamo svoje izdelke:

Toaletno milo ANITA, kozmetično kremo ANITA, rožno vodo, rožno mleko, muholovce itd.

„MERKUR“, tovarna mila in kemičnih izdelkov **Ljubljana**, Stari trg št. 17

●●●● **Otroške vozičke** ●●●●

globoke ali športne, zopet dobite v lepi izbiri, domače izdelave, pri tvrdki:

„TRIBUNA“ — Lazar Ferdo

Karlovska cesta št. 4

Novo ustanovljeno! **Novo ustanovljeno!**

Trgovina

z železnino in poljedelskimi stroji

FERRUM LEON STUPICA

Ljubljana, Gradišče 2 (poleg Uršulink)

F. HREHORIČ

Manufaktuerna veletogovina na velika

LJUBLJANA

Telefon 24-04

Telefon 24-04

OKVIRJE izdeluje specialist **KLEIN**
Wolfova 4